

Lewandowska Anna, Lichota Lucyna, Lewandowski Tomasz, Laskowska Barbara. Perception of nursing as a scientific discipline and nurse profession by students of nursing. *Journal of Education, Health and Sport*. 2018;8(02):106-119. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1170856>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/5268>
<https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/works/854387>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part b item 1223 (26.01.2017).
1223 Journal of Education, Health and Sport eissn 2391-8306 7

© The Authors 2018;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non commercial license

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 05.01.2018. Revised: 10.01.2018. Accepted: 10.02.2018.

Perception of nursing as a scientific discipline and nurse profession by students of nursing

Postrzeganie pielęgniarstwa jako dyscyplinę naukową oraz zawodu
pielęgniarki przez studentów kierunku pielęgniarstwa

**Anna Lewandowska¹, Lucyna Lichota¹, Tomasz Lewandowski²,
Barbara Laskowska¹**

¹Institute of Healthcare, State School of Technology and Economics in Jarosław, address:
Czarneckiego Street 16, 37-500 Jarosław

²Institute of Technical Engineering State School of Technology and Economics in Jarosław,
address: Czarneckiego Street 16, 37-500 Jarosław

¹Instytut Ochrony Zdrowia, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Jarosławiu,
ul. Czarneckiego 16, 37-500 Jarosław

²Instytut Inżynierii Technicznej Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w
Jarosławiu, ul. Czarneckiego 16, 37-500 Jarosław

Contact address:

dr n. med. Anna Lewandowska
ul. Czarneckiego 16, 37-500 Jarosław
phone: 698757926; e-mail: am.lewandowska@poczta.fm

Streszczenie

Wprowadzenie: Pielęgniarka według Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych to osoba zdolna rozpoznać stan zdrowia jednostki lub grupy oraz potrafi stworzyć plan opieki i zrealizować go. Pielęgniarka powinna być przede wszystkim autonomiczna w podejmowaniu decyzji dotyczących pielęgnowania oraz organizowania opieki pielęgniarskiej. Każda kompetentna pielęgniarka potrafi dokonać właściwej oceny danej sytuacji, sprawnie podejmuje decyzje i jest w stanie szybko wybrać właściwe metody postępowania. Świadomość, że nauka zawsze stanowi podwalinę praktyki jest niezwykle istotna. Właśnie tak przez lata kształtował się zawód pielęgniarki. To osiągnięcia naukowe w dużym stopniu wpływają na wzrost prestiżu zawodowego pielęgniarki.

Cel pracy: Celem pracy jest uzyskanie wiedzy na temat postrzegania pielęgniarstwa, jako dyscypliny naukowej oraz pielęgniarki, przez studentów kierunku pielęgniarstwa.

Material i metoda: Badaniem objęto 100 osób będących studentami kierunku pielęgniarstwo, kończących trzyletni okres edukacji. Dobór respondentów był losowy. Badaną grupę stanowiło 100% kobiet w wieku 20-35 lat, zamieszkujących tereny miejskie (51%) oraz wiejskie (49%).

Metodą badawczą wykorzystaną w pracy jest sondaż diagnostyczny. Użyte narzędzie badawcze to kwestionariusz ankiety własnej.

Wyniki: Pielęgniarstwo, jako zawód rozumiało 16% badanych, 3% osób postrzegало je, jako dyscyplinę naukową, 1% jako system kształcenia. Zdecydowana większość respondentów (92%) stwierdziła, że pielęgniarstwo jest nauką zarówno teoretyczną, jak i praktyczną. Spotykane podczas kształcenia formy działalności pielęgniarek, które przyczyniają się do rozwoju pielęgniarstwa, 73% z nich podało podnoszenie kwalifikacji zawodowych, 7% pisanie prac naukowych, 2% uczestnictwo w badaniach naukowych, 1% współuczestnictwo w przygotowaniu adeptów do zawodu i 1% działalność w organizacjach zawodowych. Najważniejsze cechy, jakie powinna posiadać dobra pielęgniarka to: staranność i dokładność wykonywanych zabiegów (25%), posiadanie bogatej wiedzy z zakresu nauk medycznych (55%), troskliwość (40%), serdeczność i uprzejmość (39%), cierpliwość i wyrozumiałość (38%), komunikatywność (38%) oraz humanitarny stosunek do pacjenta (19%).

Wnioski: Studenci pielęgniarstwa postrzegają pielęgniarstwo, jako dyscyplinę naukową, zawód, system kształcenia i podsystem w systemie opieki. Według badanych pielęgniarstwo ma szansę stać się w przyszłości odrębną dziedziną nauki, jeśli będzie następował jego dalszy rozwój naukowy. Według badanych pielęgniarka powinna być: miła, odpowiedzialna za wykonywaną pracę, posiadać bogatą wiedzę z zakresu nauk medycznych.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, pielęgniarka, studenci pielęgniarstwa

Summary

Introduction: The nurse according to the Supreme Chamber of Nurses and Midwives is a person able to recognize the health condition of an individual or group and can create a care plan and realize it. The nurse should be primarily autonomous in making decisions about nursing care and organizing nursing care. Each competent nurse can make a proper assessment of a given situation, makes decisions efficiently and is able to quickly select the right methods of conduct. The awareness that science is always the foundation of practice is extremely important. This is how the profession of a nurse was shaped over the years. These scientific achievements greatly influence the increase of the professional nurse's prestige.

Objective: The aim of the work is to gain knowledge about the perception of nursing, as a scientific discipline and nurses, by students of the nursing field.

Material and methods: The study covered 100 people who are students of nursing, finishing the three-year education period. The selection of respondents was random. The study group consisted of 100% women aged 20-35, living in urban areas (51%) and rural (49%).

The research method used in the work is a diagnostic survey. The research tool used is a self-help questionnaire.

Results: Nursing understood 16% of respondents as a profession, 3% considered them as a scientific discipline, 1% as a learning system. The vast majority of respondents (92%) stated that nursing is both theoretical and practical science. The nurses' forms of activity, which contribute to the development of nursing, 73% of them reported upgrading professional qualifications, 7% writing scientific papers, 2% participation in scientific research, 1% participation in the preparation of apprentices to the profession and 1% activity in organizations unions. The most important features that should be possessed by a good nurse include: diligence and accuracy of performed procedures (25%), possessing rich knowledge in the field of medical sciences (55%), care (40%), cordiality and kindness (39%), patience and forbearance (38%), communicativeness (38%) and a humane attitude towards the patient (19%).

Conclusions: Nursing students perceive nursing as a scientific discipline, occupation, education system and subsystem in the care system. According to the respondents, nursing has a chance to become a separate field of science in the future, if it continues its scientific development. According to the respondents, the nurse should be: friendly, responsible for the work to be done, and have extensive knowledge in the field of medical sciences.

Keywords: nursing, nurse, nursing students

Wprowadzenie

Pielęgniarstwo jest terminem wieloznacznym, używanym w takich znaczeniach, jak: szeroko rozumiana działalność zarówno w zakresie kształcenia, jak i doskonalenia zawodowego pielęgniarek, system organizacyjny tych działań, zespół działań profesjonalnych, składowa część pojęcia służby zdrowia z jej różnorodną problematyką, technika, sztuka, wiedza, nauka. Stefania Poznańska przedstawia także pielęgniarstwo, jako złożoną działalność na rzecz rozwoju edukacji pielęgniarek, osiągania przez nie coraz wyższych kompetencji oraz profesjonalizacji pielęgniarstwa, jako zawód, profesję, naukę, wiedzę, sztukę i etykę [1,2,3]. Świadomość, że nauka zawsze stanowi podwalinę praktyki jest niezwykle istotna. Właśnie tak przez lata kształtował się zawód pielęgniarki. To osiągnięcia naukowe w dużym stopniu wpływają na wzrost prestiżu zawodowego pielęgniarki. Profesjonalna pielęgniarka musi dysponować wiedzą naukową i gromadzoną w doświadczeniach własnych. Współcześnie naukowa wiedza pielęgniarska, odkrywana w badaniach naukowych, bardzo się pogłębia i powiększa. Często powiązana z tym jest dezaktualizacja wiedzy, która wcześniej uznana była za naukową. W takiej sytuacji koniecznością jest ciągle sięganie do najnowszych publikacji naukowych oraz rozpoznawanie ich wiarygodności. Nabywanie wiedzy naukowej, jak i jej ciągle aktualizowanie w kształtowaniu kompetencji pielęgniarskich wymaga dokonywania syntezy tej wiedzy z wiedzą zdobywaną we własnych doświadczeniach. Tylko wtedy możliwe jest osiągnięcie nowego rozumienia faktów, zdarzeń, sytuacji, które występują w praktyce pielęgniarskiej oraz poznawanie i rozumienie siebie. Pogłębianie i aktualizowanie wiedzy pielęgniarskiej umożliwia rozwijanie złożonych umiejętności pielęgniarskich oraz w pełni samodzielne korzystanie z nich w praktyce. Spośród trendów rozwojowych w pielęgniarstwie światowym na uwagę zasługuje zagadnienie „pielęgniarstwa wiarygodnego”, opierającego się na wnioskach z badań przeprowadzonych zgodnie z procedurą badawczą Evidence Based Nursing i możliwości realizacji jego założeń w praktyce pielęgniarskiej. Jest to duże wyzwanie dla pielęgniarstwa polskiego, bowiem umożliwia wykorzystanie osiągnięć naukowo-badawczych pielęgniarek w działalności praktycznej [4,5,6]. Pielęgniarka według Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych to osoba zdolna rozpoznać stan zdrowia jednostki lub grupy oraz potrafi stworzyć plan opieki i zrealizować go. Zadania, które należą do pielęgniarki to zaspokajanie w miarę możliwości potrzeb biologicznych i psychospołecznych pacjenta. Pielęgniarka powinna być przede wszystkim autonomiczna w podejmowaniu decyzji dotyczących pielęgnowania oraz organizowania opieki pielęgniarskiej.

Każda kompetentna pielęgniarka potrafi dokonać właściwej oceny danej sytuacji, sprawnie podejmuje decyzje i jest w stanie szybko wybrać właściwe metody postępowania. Jest również zdolna do tego, aby przewidzieć, co może być skutkiem planowych działań. Aby pielęgniarka była dobrze postrzegana przez podmiot objęty opieką pielęgniarską musi być: profesjonalistą, który korzysta z najnowszych osiągnięć wiedzy, osobą, która budzi zaufanie innych oraz pracuje sprawnie i troskliwie. Istotą tego profesjonalizmu jest troszczenie oraz dbanie o pacjenta i okazywanie tego we właściwy sposób. Do najważniejszych cech, które powinna posiadać każda pielęgniarka możemy zaliczyć dokładność, cierpliwość, odpowiedzialność, podzielność uwagi oraz sprawność manualną. Także dobra kondycja psychofizyczna i odporność na stres jest ważnym elementem potrzebnym w pracy pielęgniarki [7,8].

Cel pracy

Celem pracy jest uzyskanie wiedzy na temat postrzegania pielęgniarstwa, jako dyscypliny naukowej oraz pielęgniarki, przez studentów kierunku pielęgniarstwa.

Material i metoda

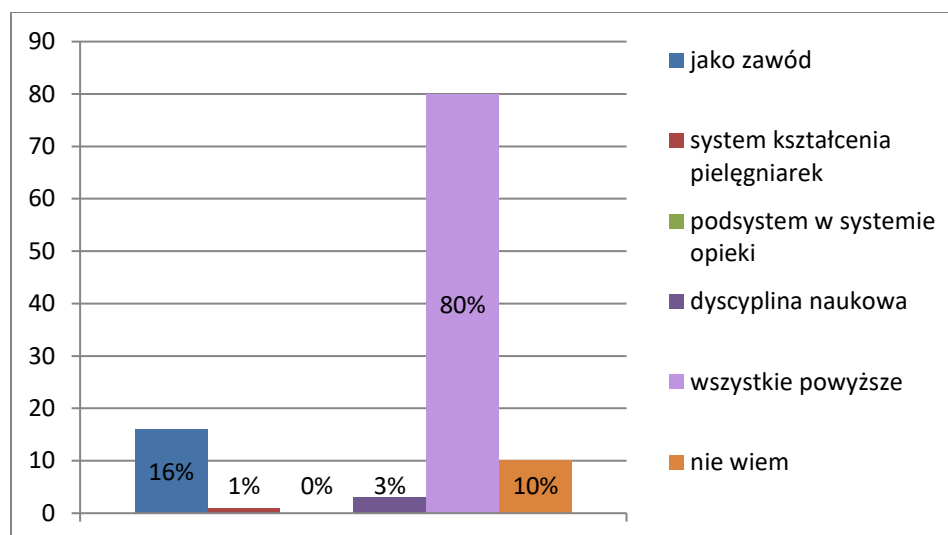
Badaniem objęto 100 osób będących studentami kierunku pielęgniarstwo, kończących trzyletni okres edukacji. Dobór respondentów był losowy. Badaną grupę stanowiło 100% kobiet w wieku 20-35 lat, zamieszkujących tereny miejskie (51%) oraz wiejskie (49%). Metodą badawczą wykorzystaną w pracy jest sondaż diagnostyczny. Użyte narzędzie badawcze to kwestionariusz ankiety własnej.

Wszystkie obliczenia statystyczne zostały przeprowadzone przy użyciu pakietu statystycznego StatSoft, Inc. (2011). STATISTICA (data analysis software system), version 10.0. www.statsoft.com., pakietu statystycznego R wersja 2.15.1 oraz arkusza kalkulacyjnego Excel.

Wyniki

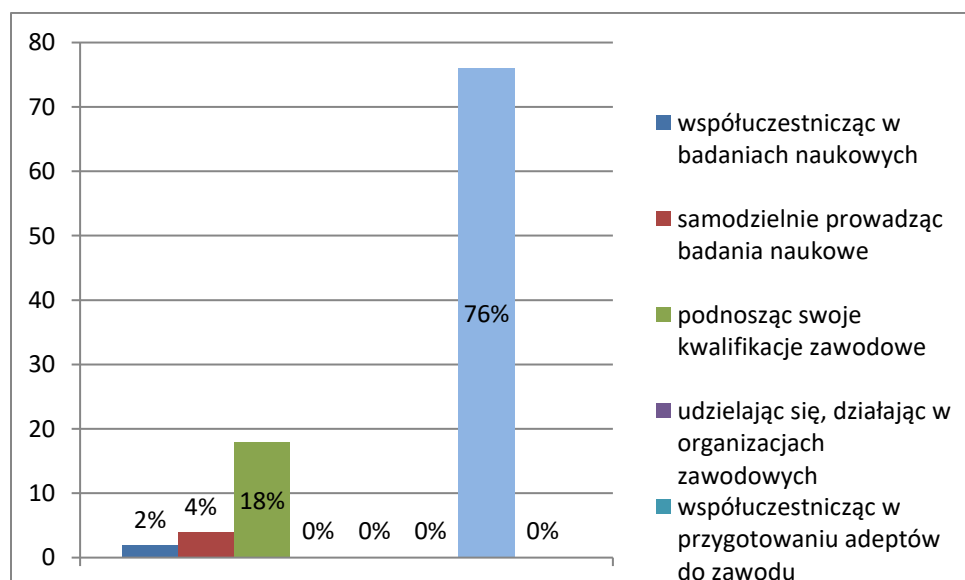
W badaniu podjęto próbę oceny, jak respondenci postrzegają pielęgniarstwo. Pielęgniarstwo, jako zawód rozumiało 16% badanych, 3% osób postrzegало je, jako dyscyplinę naukową, 1% jako system kształcenia (wykres 1).

Wykres 1. Rozumienie pojęcia pielęgniarstwo przez badaną grupę

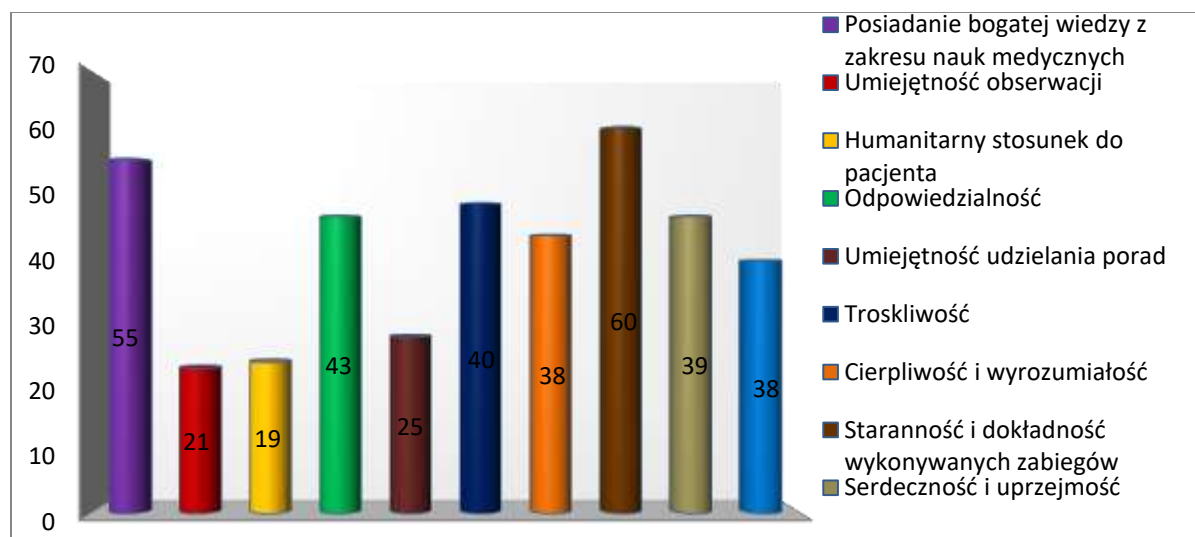
Zdecydowana większość respondentów (92%) stwierdziła, że pielęgniarstwo jest nauką zarówno teoretyczną, jak i praktyczną, 6% iż ma ona charakter wyłącznie praktyczny, 1% wyłącznie teoretyczny. Zdaniem większości badanych osób (66%) pielęgniarstwo zaliczone jest do nauk medycznych, 7% badanych przyporządkowało pielęgniarstwo do nauk humanistycznych, do nauk biologicznych pielęgniarstwo zaliczyło 6%, zaś 50% do dziedziny nauk o zdrowiu. Według 2% badanych, pielęgniarki mogą przyczyniać się do rozwoju pielęgniarstwa poprzez współuczestnictwo w badaniach naukowych, samodzielnie prowadząc badania naukowe (4%) oraz przez podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych (18%) (wykres 2).

Wykres 2. Opinie badanej grupy dotyczące sposobu przyczyniania się do rozwoju pielęgniarstwa

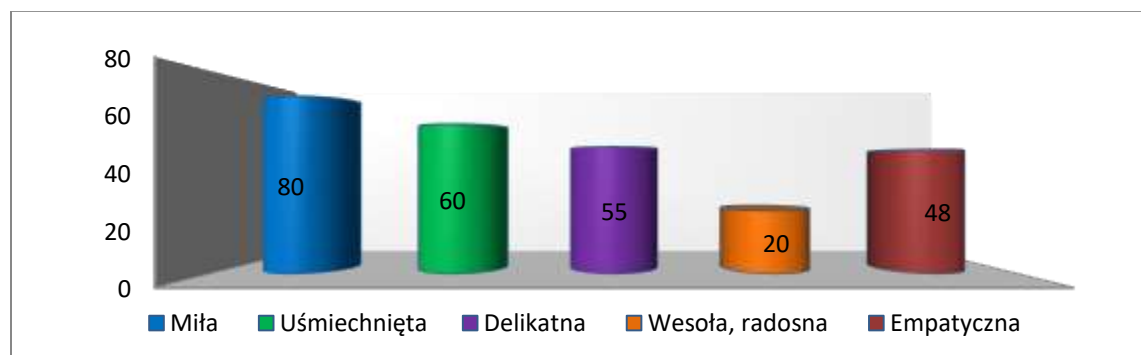
Pytając o spotykane podczas kształcenia formy działalności pielęgniarek, które przyczyniają się do rozwoju pielęgniarstwa, 73% z nich podało podnoszenie kwalifikacji zawodowych, 7% pisanie prac naukowych, 2% uczestnictwo w badaniach naukowych, 1% współuczestnictwo w przygotowaniu adeptów do zawodu i 1% działalność w organizacjach zawodowych. 27% badanych uważa, że nie ma osobistego wkładu w rozwój naukowy pielęgniarstwa, a wskazywane przyczyny to brak wolnego czasu (17%), brak motywacji (6%), zarówno brak czasu, jak i motywacji (1%), brak możliwości (2%). Zdaniem 8% badanych, pielęgniarstwo ma wystarczającą ilość badań naukowych. Według 34% ankietowanych badania naukowe w pielęgniarstwie powinny prowadzić pielęgniarki, które pracują na uczelniach wyższych, w dalszej kolejności powinni to być studenci pielęgniarstwa (10%), pielęgniarki działające w organizacjach zawodowych (9%), zdaniem 44% ankietowanych wszystkie pielęgniarki/pielęgniarze. Badania naukowe powinny dotyczyć promocji zdrowia (28%), profilaktyki zachorowań i wypadkowości (26%), opieki pielęgniarstwa w pielęgniarstwie rodzinnym (19%), efektywności kształcenia kandydatów na pielęgniarki/pielęgniarzy (22%), relacji pielęgniarki z innymi zawodami medycznymi (27%). Ponad połowa badanych uważa (58%), iż korzysta z najnowszych doniesień badań naukowych. Główne źródła to literatura medyczna (24%), internet (15%), czasopisma naukowe (7%) oraz wykładowcy uczelniani (3%). Według 68% badanych pielęgniarstwo nie ma wystarczającej ilości czasopism naukowych. Najczęściej podawane czasopismo naukowe pielęgniarstwa to „Pielęgniarka i Położna” (51%), „Pielęgniarstwo XXI wieku” (22%), „Problemy pielęgniarstwa” (13%), „Pielęgniarka polska” (3%), „Pielęgniarstwo 2000” (2%) i „Pielęgniarstwo Polskie” (1%). Teorie pielęgniarstwa mogą być przydatne w praktyce zawodowej pielęgniarek według 66% badanych, są podstawą zapewnienia optymalnej jakości opieki pielęgniarstwa, natomiast dla 33% respondentek, teorie nie mają praktycznego zastosowania w pracy zawodowej. Według 74% badanych, społeczeństwo postrzega pielęgniarstwo, jako powołanie do służby drugiej osobie, 43% ankietowanych było zdania, że osoby z ich otoczenia uważają pielęgniarstwo za dynamicznie rozwijającą się naukę i praktykę zawodową, a także autonomiczny zawód (43%). Wśród osób, które zostały objęte badaniem do najważniejszych cech, jakie powinna posiadać dobra pielęgniarka wskazują: staranność i dokładność wykonywanych zabiegów (25%), posiadanie bogatej wiedzy z zakresu nauk medycznych (55%), troskliwość (40%), serdeczność i uprzejmość (39%), cierpliwość i wyrozumiałość (38%), komunikatywność (38%) oraz humanitarny stosunek do pacjenta (19%) (wykres 3).

Wykres 3. Cechy dobrej pielęgniarki według badanych.

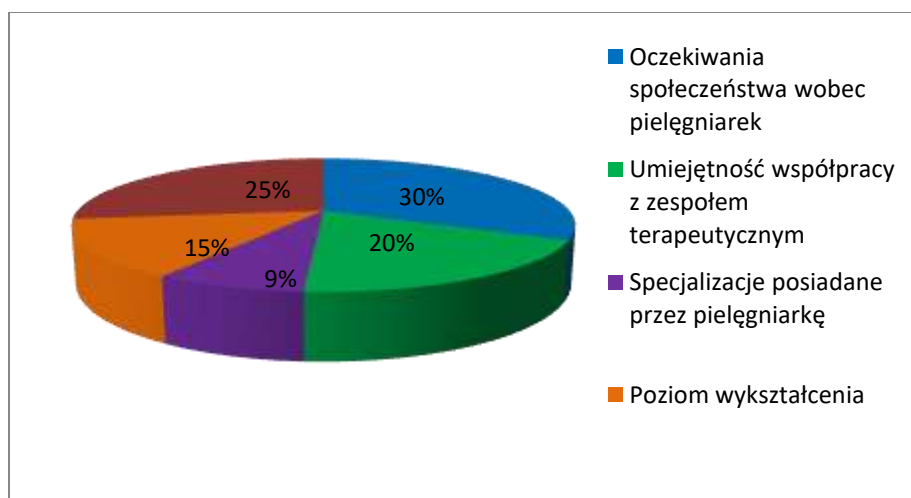
Populacja osób uczestniczących w badaniu twierdzi, iż wygląd ma znaczenie w pracy zawodowej (79%). Pielęgniarka powinna być miła (80%), a także wesoła i radosna (20%) (wykres 4).

Wykres 4. Cechy pielęgniarki według badanych.

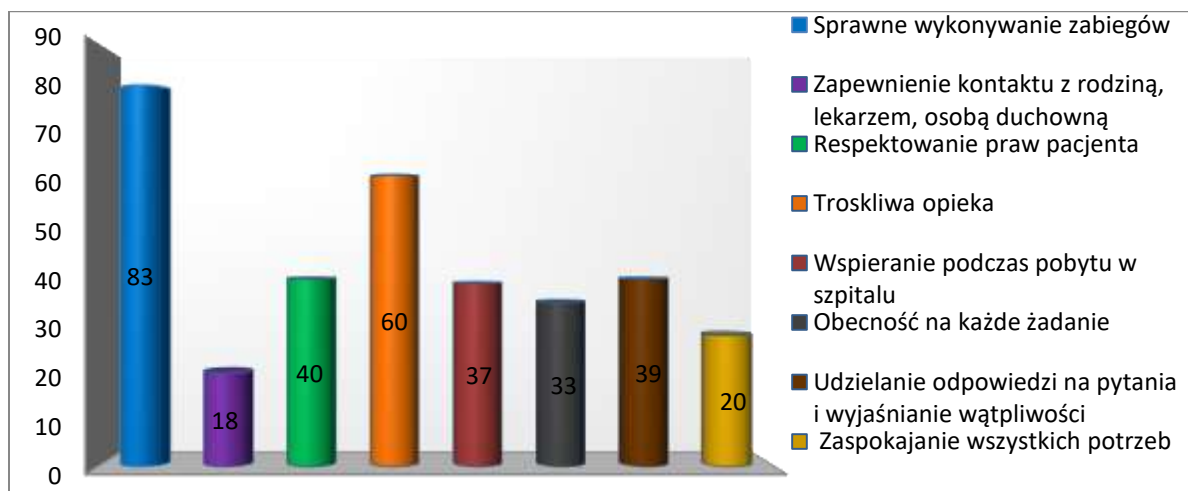
Respondenci zapytani o to, co ich zdaniem wpływa na model współczesnej pielęgniarki, najczęściej wybierali oczekiwania społeczeństwa wobec pielęgniarek (30%), umiejętność współpracy z zespołem terapeutycznym (20%) oraz poziom wykształcenia (15%) (wykres 5).

Wykres 5. Model współczesnej pielęgniarki według badanych.

W wyniku przeprowadzonych badań można stwierdzić, iż w opinii studentów najczęstszymi oczekiwaniami pacjentów wobec pielęgniarek jest sprawne wykonywanie zabiegów (83%), troskliwa opieka udzielana przez pielęgniarkę (60%), respektowanie praw pacjenta (39%), a także wspieranie pacjentów podczas pobytu w szpitalu (37%) (wykres 6).

Wykres 6. Oczekiwania pacjentów wobec pielęgniarek według badanych.

Osoby poddane badaniu uważają, iż pielęgniarka wykonuje pracę fizyczno-umysłową (61%), natomiast 39% uważa, że praca pielęgniarki jest głównie pracą fizyczną. Respondenci zapytani o

to czy zawód pielęgniarki jest szanowany przez społeczeństwo większość z nich (65%) uważa, że jest szanowany przez społeczeństwo.

Dyskusja

Pielęgniarstwo jest profesją o szczególnym charakterze i niepospolitej misji związanej ze sprawowaniem opieki nad pacjentem w różnych momentach i etapach jego życia, niezależnie od wieku, płci, zamożności, stanu zdrowia lub choroby. W naukach społecznych przez profesję definiowane są te zawody, które wymagają długotrwałego przygotowania, wiąże się to także z koniecznością ukończenia studiów wyższych oraz w niektórych zawodach odbycia stażu zawodowego. Profesje powstają w określonym celu, a w pielęgniarstwie tym celem jest utrzymanie najważniejszej wartości człowieka, czyli jego zdrowia. Powstanie pielęgniarstwa zawodowego dało początek procesowi profesjonalizacji. Trzeba też wspomnieć o podstawowych atrybutach, które charakteryzują pielęgniarstwo, jako profesję, a są nimi: zasada licencji, zrzeszanie się w samorządy zawodowe, posiadanie własnego kodeksu etycznego i zapewnienie wszechstronnej edukacji na poziomie akademickim, umożliwiającej zdobywanie wysokich kompetencji pielęgniarskich oraz ich doskonalenie [9,10,11,12]. Na uwagę zasługuje fakt, iż pielęgniarstwo jest obecne w wykazie dyscyplin naukowych według klasyfikacji Komitetu Badań Naukowych na dzień 15 września 2001 r., gdzie umieszczone jest pod numerem 58. Nie jest jednak odrębną dziedziną nauki, a starania o umożliwienie pielęgniarkom zdobywania stopnia doktora nauki pielęgniarstwa w świetle polskiego prawa nie mają podstaw. W klasyfikacji dziedzin nauki i techniki według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) pielęgniarstwo należy do dziedziny nauk o zdrowiu. Współczesne pielęgniarstwo jest obszarem teoretyczno-praktycznego działania opartego na wynikach badań naukowych oraz założeniach filozoficznych przejawiających się w pielęgnowaniu, ulegającym systematycznym zmianom determinowanym w znaczącym stopniu rozwojem samej praktyki pielęgniarskiej [12,13,14,15]. Według Cierzniakowskiej i wsp. (2005) pielęgniarstwo nierozzerwalnie kojarzy się z pojęciami takimi jak: proces pielęgnowania, modele opieki, holizm, jakość opieki, standardy, procedury oraz algorytmy postępowania pielęgniarskiego [16]. Według Glińskiej i wsp. (2010) pielęgniarstwo jest dynamicznie rozwijającą się dyscypliną zawodową oraz zawodem autonomicznym [17]. Z przeprowadzonych badań własnych wynika, że studenci (80%) postrzegają pielęgniarstwo, jako zawód, dyscyplinę naukową, system kształcenia oraz podsystem w systemie opieki. Osoby z

najbliższego otoczenia spostrzegają pielęgniarstwo, jako powołanie do służby drugiej osobie (74%), dynamicznie rozwijająca się nauka i praktyka zawodowa (43%), autonomiczny zawód (43%) czy też profesja, do której fachowo przygotowywane są pielęgniarki (73%). Górajek-Jóźwik i Kielbik piszą, że dla pielęgniarstwa teoria i praktyka to tak samo ważne zagadnienia. Praktyczne pielęgnowanie nie może istnieć bez podstaw teoretycznych, natomiast ustalenia teoretyczne stanowią wartość tylko wtedy, gdy czyni z nich użytek praktyka. Współczesne pielęgniarstwo teoretyczne ma wiele do zaoferowania praktyce, zaś praktyczne pielęgnowanie bazuje na koncepcji teoretycznej [18]. Takiego samego zdania była większość badanych (92%), według których pielęgniarstwo to nauka teoretyczna i praktyczna. Jak pisze Fry pielęgniarki mogą służyć rozwojowi pielęgniarstwa przez prowadzenie badań naukowych z udziałem ludzi, zarówno bazując na własnej praktyce zawodowej, jak i uczestniczyć w badaniach prowadzonych przez innych pracowników zespołu medycznego [19]. W badaniach własnych 78% respondentów uważało, że do rozwoju pielęgniarstwa można przyczynić się poprzez współuczestnictwo w badaniach naukowych, samodzielne prowadzenie badań naukowych, podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych, udział w organizacjach zawodowych, współuczestnictwo w przygotowaniu adeptów do zawodu oraz przez korzystanie z fachowej literatury. Międzynarodowa Rada Pielęgniarek (MRP) wyraża przekonanie, że badania naukowe należy inicjować i prowadzić w dziedzinach specyficznych dla pielęgniarstwa. Ponadto pielęgniarki powinny prowadzić badania innych aspektów zdrowia wspólnie z przedstawicielami dziedzin pokrewnych. Międzynarodowa Organizacja Zdrowia (WHO) natomiast sugeruje tematykę badań w poszczególnych działach pielęgnowania, zaczynając od bardzo wąskiego zakresu tematów do wielkich studiów przekrojowych. Wrońska i Krajewska-Kułak przedstawiły priorytety badań w Polsce, do których należą badania z zakresu jakości życia chorych, opieki pielęgniarskiej, działalności edukacyjnej, historii zawodu, promocji zdrowia, prewencji zachorowań i wypadkowości, opieki w zakresie pielęgniarstwa rodzinnego, szkolnego, badanie relacji pielęgniarka-lekarz, wdrażanie procesu pielęgnowania i standardów opieki [20]. Według ankietowanych badania naukowe w pielęgniarstwie powinny poszerzyć się o tematykę prestiżu zawodu pielęgniarki (45%), promocji zdrowia (28%), relacji pielęgniarki z innymi zawodami medycznymi (27%), profilaktyki zachorowań i wypadkowości (26%), efektywności kształcenia kandydatów na pielęgniarki/pielęgniarzy (22%), opieki pielęgniarskiej w pielęgniarstwie rodzinnym (19%), opieki pielęgniarskiej w środowisku nauczania i wychowania (19%), efektów

wdrażania procesu pielęgnowania (15%), etyki w zawodzie pielęgniarki (14%), efektów wdrażania standardów opieki (13%), efektów wdrażania teorii i modeli opieki pielęgniarskiej do praktyki (8%), opieki pielęgniarskiej w pielęgniarstwie ratunkowym (2%), opieki pielęgniarskiej w pielęgniarstwie neonatologicznym (1%) oraz satysfakcji zawodowej pielęgniarek (1%). Poznańska pisze, że do badań naukowych w pielęgniarstwie należy włączać pielęgniarki pracujące w działach, w których prowadzone są badania [15]. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, iż badania w pielęgniarstwie powinny prowadzić wszystkie pielęgniarki i pielęgniarze (44%), a 34% osób uznało, że powinny być to pielęgniarki, które pracują na uczelniach wyższych. Czerniak snuje optymistyczną wizję polskiego pielęgniarstwa, gdzie teoria będzie szła w parze z praktyką, będzie następował dalszy rozwój prac badawczych w pielęgniarstwie i dla pielęgniarstwa, a na ich podstawie będą wdrażane i upowszechniane innowacje na rzecz pacjenta. Do przyszłości pielęgniarstwa optymistycznie podchodzi również 47% badanych. Zarówno na podstawie wyników badań własnych, jak i doniesień literatury można stwierdzić, że pielęgniarstwo postrzegane jest jako dyscyplina naukowa, która przy zaangażowaniu pielęgniarek w prowadzenie coraz to nowszych badań naukowych będzie nadal ewoluować [21].

Wnioski

1. Studenci pielęgniarstwa postrzegają pielęgniarstwo, jako dyscyplinę naukową, zawód, system kształcenia i podsystem w systemie opieki.
2. Według badanych pielęgniarstwo ma szansę stać się w przyszłości odrębną dziedziną nauki, jeśli będzie następował jego dalszy rozwój naukowy.
3. Według badanych pielęgniarka powinna być: miła, odpowiedzialna za wykonywaną pracę, posiadać bogatą wiedzę z zakresu nauk medycznych.
4. Wygląd zewnętrzny pielęgniarki ma znaczenie według opinii respondentów.
5. Zawód pielęgniarki według badanych jest szanowany przez społeczeństwo.

Piśmiennictwo

1. Dobrowolska V. Ocena przygotowania do zawodu w opinii pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w oddziałach szpitalnych. *Pielęgniarstwo Polskie* 2010; 1(35):7–13.
2. Ciechaniewicz W. *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia*. PZWL, Warszawa; 2006.
3. Zahradniczek K. *Pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych*. PZWL, Warszawa; 2004.
4. Tomaszewska M. Przyszłość polskiego pielęgniarstwa. *Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo* 2008; 2(1). <http://www.pielegniarki.info.pl/>
5. Gozdek N. Rozmowy o profesjonalizacji w pielęgniarstwie. W 40. rocznicę akademickiego kształcenia pielęgniarek w Polsce. Lublin 1969-2009. Wydawnictwo Publisher WERSET, Lublin; 2009.
6. Pawlaczyk B. *Pielęgniarstwo pediatryczne*. PZWL, Warszawa; 2011.
7. Górąjek-Jóźwik J. *Filozofia i teorie pielęgniarstwa*. Wydawnictwo CZELEJ, Lublin; 2007.
8. Włodarczyk W. *Pielęgniarstwo w Polsce i na świecie*. Wydawnictwo Tekst, Piła; 2009.
9. Kieczka K. Opieka profesjonalna i zakres kompetencji pielęgniarek w Polsce w świetle prawa w ostatnim stuleciu. *Pielęgniarstwo XXI wieku* 2010; 1(2): 30-31.
10. Juszczak G. Zagadnienia prawne dla studentów Wydziału Nauki o Zdrowiu. Wydawnictwo Akademii Medycznej, Warszawa; 2004.
11. Kuriata E, Felińczak A, Grzebieluch J, Szachniewicz M. Specyfika pracy pielęgniarzkiej w szpitalu – warunki pracy i aktualne wyzwania. *Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne* 2011; 1(2):163–167.
12. Lenartowicz H, Kózka M. *Metodologia badań w pielęgniarstwie*. PZWL, Warszawa; 2010.
13. Zarzycka D, Ślusarska B, Dobrowolska B, Cuber T. Empiryczna identyfikacja pielęgnowania na podstawie związku z praktyką pielęgniarzką. *Problemy Pielęgniarstwa* 2011; 19(2):244-252.
14. Smith LN. Rola pielęgniarstwa i znaczenie pielęgniarzkich badań naukowych w Europie. *Problemy Pielęgniarstwa* 2007; 15(1):.
15. Poznańska S. *Pielęgniarstwo wczoraj i dziś*. PZWL, Warszawa; 1988.
16. Cierzniańska K, Szewczyk MT, Cwajda J, Stodolska A, Jawień A, Banaszkiewicz Z. Wybrane procedury w opiece okołoperacyjnej nad chorym ze stomią. *Przewodnik Lekarza* 2005; 2:87-92.

17. Glińska J, Nowak A, Brosowska B, Lewandowska M. Analiza poziomu świadomości pielęgniarek w zakresie autonomii zawodowej. *Problemy Pielęgniarstwa* 2010; 18(4):477-482.
18. Górajek-Jóźwik J, Kiełbik Z. Teoria, praktyka i organizacja. Triada współczesnego pielęgniarstwa. *Magazyn Pielęgniarki i Położnej* 2007; 5:8-10.
19. Fry ST, Johnstone MJ. Etyka w praktyce pielęgniarstwa. Zasady podejmowania decyzji etycznych. Wydawnictwo MAKMED, Warszawa – Lublin; 2009.
20. Wrońska I, Krajewska-Kułak E. Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa europejskiego. Wydawnictwo Czelej, Lublin; 2007.
21. Czerniak J. Wizja polskiego pielęgniarstwa. *Nowoczesne Pielęgniarstwo i Położnictwo* 2008;2(1). www.pielęgniarki.info.pl/